

Utbildningsutskottets betänkande 2025/26:UbU27

Bättre förutsättningar för yrkesutbildning

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i skollagen.

Lagändringarna syftar bl.a. till att stärka samarbetet mellan skola och arbetsliv och förbättra kompetensförsörjningen. Förslagen innebär att yrkesprov införs på yrkesprogram och att möjligheterna att överlämna uppgifter som avser undervisning i yrkesinriktade ämnen på entreprenad utökas. Ändringarna innebär också att elever på individuella program i anpassade gymnasieskolan får rätt att fullfölja sin utbildning.

Lagändringarna om utökade möjligheter till entreprenad och rätt att fullfölja utbildning i anpassade gymnasieskolan föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och övriga lagändringar den 2 juli 2028.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns två reservationer (S, V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:198 Bättre förutsättningar för yrkesutbildning.

Fyra yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens lagförslag	6
Utskottets ställningstagande.....	14
Fler frågor om yrkesutbildning på entreprenad och yrkesprov	14
Utskottets ställningstagande.....	18
Reservationer	20
1. Förutsättningar för yrkesutbildning på entreprenad, punkt 2 (S, V, MP).....	20
2. Införandet av yrkesprov, punkt 3 (S, MP)	21
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	22
Propositionen	22
Följdmotionen	22
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800) (lagförslag 1),

b) godtar det som utskottet anför om regeringens förslag till

1. lag om ändring i skollagen (2010:800) (lagförslag 2),

2. lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i skollagen (2010:800) (lagförslag 3).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:198 punkterna 1, 2.1 och 3.1.

Fler frågor om yrkesutbildning på entreprenad och yrkesprov

2. Förutsättningar för yrkesutbildning på entreprenad

Riksdagen avslår motion

2025/26:4021 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (S, V, MP)

3. Införandet av yrkesprov

Riksdagen avslår motion

2025/26:4021 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 3 och 4.

Reservation 2 (S, MP)

Stockholm den 21 maj 2026

På utbildningsutskottets vägnar

Joar Forssell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Joar Forssell (L), Anders Ygeman (S), Patrick Reslow (SD), Josefin Malmqvist (M), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Jörgen Grubb (SD), Ulrika Heindorff (M), Isabell Mixter (V), Mathias Bengtsson (KD), Anders Alftberg (SD), Camilla Hansén (MP), Robert Olesen (S), Niklas Sigvardsson (S), Peter Ollén (M), Kent Kumpula (SD) och Madeleine Atlas (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utbildningsutskottet regeringens proposition 2025/26:198 Bättre förutsättningar för yrkesutbildning. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet. Regeringen föreslår även en ändring i skollagen som är av rättelsekaraktär. Med hänsyn till ändringens begränsade omfattning har Lagrådets yttrande inte inhämtats i denna del. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Med anledning av propositionen har en motion väckts. Förslagen i motionen finns i bilaga 1.

Utskottet har överlämnat den formella behandlingen av lagförslag 2 och 3 i propositionen till betänkande 2025/26:UbU26 Ett likvärdigt betygssystem, som riksdagen avser att besluta om i juni 2026. Överlämnandet görs för att uppnå en lagteknisk samordning av nämnda lagförslag och lagförslag i propositionerna 2025/26:194, 2025/26:195, 2025/26:196 och 2025/26:197. Utskottet behandlar dock de överlämnade lagförslagen i sak i detta betänkande.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen ändringar i skollagen (2010:800) som bl.a. syftar till att stärka samarbetet mellan skola och arbetsliv och förbättra kompetensförsörjningen. Regeringens förslag innebär följande.

- Yrkesprov införs för att förbättra elevernas möjligheter på arbetsmarknaden. I utbildningen på yrkesprogram i gymnasieskolan och på de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan ska det ingå ett yrkesprov i stället för ett gymnasiearbete, om det finns ett sådant prov. Det ska finnas en möjlighet för eleverna i anpassade gymnasieskolan att genomföra ett gymnasiearbete i stället för ett yrkesprov även när det finns ett prov. Yrkesprov ska även finnas inom kommunal vuxenutbildning.
- För att kunna erbjuda ett brett utbud av utbildningar ska det i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan bli möjligt att på entreprenad överlämna uppgifter som avser undervisning i yrkesinriktade ämnen även till en offentlig huvudman inom skolväsendet, och inte bara till en enskild fysisk eller juridisk person. Även yrkesprov i de skolformerna, gymnasiearbete inom en yrkesutbildning och gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola ska få överlämnas på entreprenad.
- Eleverna på individuella program i anpassade gymnasieskolan ska ha rätt att fullfölja sin utbildning.

Regeringen föreslår att ändringarna i skollagen om utökade möjligheter till entreprenad och rätt att fullfölja utbildning i anpassade gymnasieskolan ska träda i kraft den 1 juli 2026. Övriga ändringar i lagen föreslås träda i kraft den 2 juli 2028.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla lagförslagen. Därefter behandlas motionsyrkanden som innehåller förslag om tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till propositionens förslag.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag 1 och godtar det som utskottet anför om regeringens lagförslag 2 och 3.

Lagändringarna innebär att det ska ingå ett yrkesprov i stället för ett gymnasiearbete i yrkesprogrammen i gymnasieskolan och på de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan, om det finns ett sådant prov. Vidare utökas möjligheterna till entreprenad så att det blir möjligt att överlämna uppgifter som avser undervisning i yrkesinriktade ämnen till en offentlig huvudman inom skolväsendet. Även yrkesprov, gymnasiearbete inom en yrkesutbildning och gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola ska få överlämnas på entreprenad. Ändringarna innebär också att eleverna på individuella program i anpassade gymnasieskolan får rätt att fullfölja sin utbildning.

Propositionen

Bakgrund

Det råder brist på gymnasialt yrkesutbildad arbetskraft. Bristen på rätt kompetens är utbredd i så gott som alla branscher och sektorer. Samtidigt finns det en risk för överskott på arbetskraft som efter en högskoleförberedande gymnasieutbildning väljer att gå ut i arbetslivet och väntar med vidare studier eller aldrig studerar vidare. Efterfrågan på personal med gymnasial yrkesutbildning har ökat och är sedan 2015 den mest eftertraktade utbildningsnivån hos företag. En fungerande kompetensförsörjning är av central betydelse för att bl.a. vård, omsorg och skola ska fungera. Sammantaget anser regeringen att en förbättrad yrkesutbildning skulle kunna innebära nytta för både elever, arbetsgivare och samhället i stort.

För att trygga kompetensförsörjningen inom alla sektorer är det enligt regeringen viktigt att det finns tillgång till ett brett utbud av yrkesutbildningar i gymnasieskolan. Alla delar av arbetslivet som efterfrågar kompetens på gymnasienivå behöver förses med rätt yrkeskompetens, även kompetens på

smala områden som av olika skäl kan vara svåra att erbjuda inom gymnasial utbildning. Regeringen framhåller att det därför kan behövas utökade möjligheter att bedriva gymnasial yrkesutbildning.

En förutsättning för att en yrkesutbildning ska fungera bra och vara ändamålsenlig är enligt regeringens uppfattning att samarbetet mellan huvudmannen för utbildningen och den berörda branschen fungerar väl. I Sverige har det funnits en försöksverksamhet med yrkesprov i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux) under 2018–2021. Försöksverksamheten med yrkesprov visar att samverkan och skolans och branschernas gemensamma ansvar för yrkesutbildning är en framgångsfaktor som bl.a. underlättar elevers övergång till arbetslivet. Regeringen anser att det därför finns skäl att göra yrkesprov till en permanent del av den gymnasiala yrkesutbildningen.

Nedan redogörs översiktligt för regeringens förslag.

Det ska bli lättare att bedriva yrkesutbildning på entreprenad

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad profil, förutom till en enskild fysisk eller juridisk person, få överlämnas på entreprenad till en annan huvudman inom skolväsendet.

Yrkesprov, gymnasiearbete inom en yrkesutbildning, yrkesprov i anpassad gymnasieskola eller gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola ska i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan få överlämnas på entreprenad till en annan huvudman inom skolväsendet eller en enskild fysisk eller juridisk person.

Skälen för regeringens förslag

Enligt skollagen (2010:800) ska alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, som huvudregel ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet. Regeringen konstaterar dock att det finns olika förutsättningar att lokalt erbjuda ungdomar ett varierat utbud av gymnasieutbildningar. Utbudet av yrkesutbildningar varierar inom landet, och för elever i flera delar av landet är utbudet begränsat. I vissa fall är avståndet till en huvudman som erbjuder en viss yrkesutbildning så långt att det kräver att eleven flyttar hemifrån under utbildningstiden.

Enligt skollagen får uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad profil överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan (23 kap. 13 §). Däremot kan undervisningen inte överlåtas till offentliga huvudmän, t.ex. kommuner. Att göra det möjligt även för offentliga huvudmän att ingå entreprenadavtal om undervisning i yrkesämnen kan enligt regeringen underlätta för elever att bo hemma under sin utbildningstid, trots att de deltar i en utbildning som inte fullt ut kan erbjudas i närområdet. En utökad möjlighet

till entreprenad bedöms också kunna leda till ett mer varierat utbud av yrkesutbildning, att kompetensförsörjningen förbättras och att det blir lättare för huvudmän att erbjuda både kostnadskrävande utbildningar och utbildningar inom smala yrkesområden. Även yrkesprov eller gymnasiearbete inom en yrkesutbildning i gymnasieskolan föreslås få överlämnas på entreprenad till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en enskild fysisk eller juridisk person. Regeringen föreslår att motsvarande möjligheter ska finnas även inom anpassade gymnasieskolan.

Det ska finnas yrkesprov i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att det i utbildningen på yrkesprogrammen i gymnasieskolan ska ingå ett yrkesprov. Om det inte finns ett yrkesprov ska det i stället ingå ett gymnasiearbete. Provet ska omfatta 100 gymnasiepoäng.

I utbildningen på de nationella programmen i anpassade gymnasieskolan ska det ingå ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola. Om det inte finns ett sådant prov ska det i stället ingå ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. Provet ska omfatta 100 gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola. Rektorn ska få besluta att en elev ska genomföra ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola i stället för ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola, om eleven medger det. Om eleven tar tillbaka sitt medgivande ska beslutet upphöra att gälla. Rektorn ska inte få överlåta sin beslutanderätt till någon annan.

Skälen för regeringens förslag

Regeringen konstaterar att en kontinuerlig återkoppling och samverkan mellan skolor och arbetslivet är avgörande för kvaliteten i yrkesutbildningen och att det leder till gott yrkeskunnande och anställningsbarhet för eleverna. Det behövs åtgärder för att förstärka samverkan mellan skola och arbetsliv, för att undervisningen i yrkesämnen ska bli så relevant för det framtida yrkeslivet som möjligt. Ett yrkesprov kan enligt regeringen skapa tydligare kopplingar mellan skola och arbetsliv, säkerställa att eleverna har de yrkeskunskaper som krävs för ett visst yrke och underlätta elevernas övergång till arbete. Den erfarenhet som redan finns av yrkesprov tyder enligt regeringen på att yrkesprov kan bidra till att höja kvaliteten och likvärdigheten i utbildningen, samt öka elevernas motivation. I förlängningen kan detta även öka yrkesutbildningarnas attraktivitet. Regeringen anser därför att yrkesprov bör vara en permanent del av yrkesutbildningen i det svenska skolväsendet. Samtidigt konstaterar regeringen att arbetet med att ta fram yrkesprov för alla yrkesutbildningar i gymnasieskolan kan vara tidskrävande, och det kan därför i vissa fall eller under en viss tid saknas ett sådant prov. Om det inte finns ett yrkesprov ska eleven enligt förslaget i stället genomföra ett gymnasiearbete.

Yrkesproven ska enligt regeringen anpassas till en rimlig nivå för skolformen och mäta sådant som ingår i utbildningen. De bör samtidigt ligga på en nivå som också är godtagbar för branschen.

I anpassade gymnasieskolan behöver större hänsyn tas till elevernas individuella förutsättningar än i gymnasieskolan. Inte minst på grund av de stora individuella variationerna i dessa förutsättningar bör det enligt regeringen finnas en möjlighet för en elev att genomföra ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola trots att det finns ett yrkesprov. Regeringen föreslår därför att rektorn ska få besluta att en elev ska genomföra ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola i stället för ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola, om eleven medger det. Om eleven tar tillbaka sitt medgivande ska beslutet upphöra att gälla.

Det ska sättas betyg efter genomfört yrkesprov i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att betyg ska sättas efter genomfört yrkesprov eller yrkesprov i anpassad gymnasieskola.

Yrkesprovet eller yrkesprovet i anpassad gymnasieskola ska betygsättas med något av betygen 1–4. Betyget 4 ska användas om en elev har nått examensmålen för yrkesprovet eller programmålen för yrkesprovet i anpassad gymnasieskola. I annat fall ska betygen 1–3 användas.

Om en elev efter ett genomfört yrkesprov eller yrkesprov i anpassad gymnasieskola fått betyget 4, ska huvudmannen inte vara skyldig att erbjuda provet igen.

Om ett yrkesprov ingår i utbildningen i stället för ett gymnasiearbete ska det krävas betyget 4 på yrkesprovet för att yrkesexamen ska utfärdas.

Skälen för regeringens förslag

Yrkesprovet ska visa att eleven har de kunskaper som krävs för ett visst yrke, och därmed underlätta elevens övergång till arbetsmarknaden. En förutsättning för att provet ska ha denna funktion är dock enligt regeringen att det sätts betyg på provet. Om betyget visar att eleven genomfört provet med godtagbart resultat, kan eleven anses ha uppnått det yrkeskunnande som är centralt för ett yrkesutövande. Regeringen föreslår därför att betyg ska sättas efter genomfört yrkesprov i såväl gymnasieskolan som i anpassade gymnasieskolan.

Regeringen föreslår i propositionen 2025/26:197 Ett likvärdigt betygssystem, en ny tiogradig betygsskala med betygen 1–10 inom bl.a. gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Enligt förslaget ska betygen 1–3 vara uttryck för begränsade kunskaper. För gymnasiearbetet och gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola föreslås endast betygen 1–4 användas, där 4 ska användas om en elev har nått examensmålen för gymnasiearbetet eller programmålen för gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola. Regeringen anser att samma betygssteg ska användas vid betygsättning av yrkesprov och

yrkesprov i anpassad gymnasieskola. Om ett yrkesprov ingår i utbildningen i stället för ett gymnasiearbete, ska det krävas betyget 4 på yrkesprovet, dvs. att eleven har nått examensmålen för yrkesprovet, för att yrkesexamen ska utfärdas. Huvudmannen ska inte vara skyldig att erbjuda provet igen om en elev efter ett genomfört yrkesprov eller yrkesprov i anpassad gymnasieskola har fått betyget 4.

Yrkesprov ska också kunna genomföras inom komvux

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att inom kommunal vuxenutbildning (komvux) ska utbildning på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå även kunna bedrivas i form av yrkesprov. På gymnasial nivå ska yrkesprovets omfattning anges med gymnasiepoäng och inom anpassad utbildning på gymnasial nivå ska omfattningen anges med gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola.

Även en sammanhållen yrkesutbildning inom komvux ska få innehålla ett yrkesprov.

Betyg ska sättas efter genomfört yrkesprov.

Regeringen föreslår vidare att den som är bosatt i landet och vill ha ett betyg från en utbildning på gymnasial nivå eller anpassad utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå prövning i yrkesprov. Detta ska gälla även den som tidigare har fått betyg på ett yrkesprov eller ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola. Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i anpassade gymnasieskolan ska dock inte få genomgå prövning i ett yrkesprov, om eleven tidigare har fått betyget 4 på ett yrkesprov i gymnasieskolan eller ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola. Prövning i yrkesprov ska bara få göras hos en huvudman som anordnar utbildning inom det yrkesområde som yrkesprovet avser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om mål för yrkesprovet och om provet i övrigt.

Med anledning av några av de föreslagna bestämmelserna ska följändringar göras i vissa av de ändringar i skollagen som föreslås i propositionen Ett likvärdigt betygssystem och som träder i kraft den 1 januari 2031. Det gäller bestämmelserna om att betyg ska sättas efter genomfört yrkesprov och om prövning i yrkesprov. Ändringarna som föreslås i den nämnda propositionen innebär att det införs ett nytt betygssystem. Följändringarna innebär att även de nämnda bestämmelserna förs in i ändringar i skollagen som föreslås i propositionen.

Skälen för regeringens förslag

Regeringen anser att samma skäl som talar för att yrkesprov ska införas i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan också talar för att yrkesprov bör införas i komvux. Det gäller även komvux som anpassad utbildning.

Till skillnad från i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan bör enligt regeringen yrkesprovet i komvux, liksom komvuxarbetet, vara ett

möjligt alternativ och inte huvudregel. Anledningen till detta är att elevernas studievägar varierar stort inom komvux och därför behöver både yrkesprov och komvuxarbete kunna ingå i utbildningen. Av samma skäl föreslås det inte heller vara obligatoriskt för huvudmännen att erbjuda utbildning där yrkesprov ingår inom komvux.

Även innehållet i ett yrkesprov i komvux kan enligt regeringens mening behöva skilja sig från yrkesprov i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, om utbildningarna inte motsvarar varandra. I komvux finns det många korta yrkespaket som inte motsvarar hela yrkesdelen i ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Regeringen framhåller att ett yrkesprov som ingår i ett yrkespaket i komvux bör pröva kunskaperna i de nivåer som ingår i yrkespaketet. Skolverket kan alltså, i samråd med branscherna, behöva ta fram särskilda yrkesprov för yrkespaket i komvux. Regeringen bedömer vidare att komvuxarbete inte bör få ingå i ett yrkespaket. I stället ska yrkesprov ingå eftersom det bl.a. kan förbättra kvaliteten i undervisningen och underlätta elevernas övergång till arbete.

Både personer som helt saknar betyg på yrkesprov och personer som tidigare har fått betyg på provet kan behöva genomgå prövning i provet, dvs. genomföra en bedömning av kunskaper på den nivå som prövningen gäller som resulterar i ett betyg som sätts i enlighet med bestämmelser om betyg och betygsättning. Det är enligt regeringen viktigt att det finns en möjlighet att genomgå prövning i yrkesprov i komvux, på samma sätt som man kan genomgå prövning i komvuxarbete. Regeringen föreslår därför att den som är bosatt i landet och vill ha ett betyg från komvux på gymnasial nivå eller komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå prövning i yrkesprov. Detta ska även gälla den som tidigare har fått betyg på ett yrkesprov eller ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola.

Regeringen bedömer att det kan behövas ytterligare föreskrifter om yrkesproven i komvux och föreslår därför att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att meddela föreskrifter om mål för yrkesprovet och om provet i övrigt. Detta motsvarar det bemyndigande som finns om komvuxarbetet.

En elev ska ha rätt att fullfölja utbildningen på ett individuellt program i anpassade gymnasieskolan

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att en elev som har påbörjat ett individuellt program i anpassade gymnasieskolan ska, på samma sätt som en elev som har påbörjat ett nationellt program inom den skolformen, ha rätt att hos huvudmannen eller inom samverkansområdet för utbildningen under fyra läsår fullfölja sin utbildning enligt den individuella studieplanen. Om den individuella studieplanen ändras, ska eleven ha rätt att under de fyra läsåren fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen. Detta ska gälla även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under studietiden.

En elev som har påbörjat ett individuellt program och som därefter flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, ska ha rätt att fullfölja utbildningen enligt en ny individuell studieplan i den nya hemkommunen eller en region som anordnar utbildningen enligt ett samverkansavtal med hemkommunen.

Regeringen föreslår vidare att en elev som har påbörjat ett individuellt program och som med anledning av placering i ett hem för vård eller boende eller ett skyddat boende enligt socialtjänstlagen (2025:400) flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, ska ha rätt att fullfölja utbildningen enligt en ny individuell studieplan i den kommun eller region där hemmet eller boendet är beläget. En elev som har placerats i ett sådant hem eller boende och som efter placeringen återvänder till sin hemkommun, ska ha rätt att fullfölja en påbörjad utbildning på ett individuellt program enligt en ny individuell studieplan i hemkommunen eller en region som anordnar utbildningen enligt ett samverkansavtal med hemkommunen. Detta ska gälla oavsett om utbildningen påbörjades i hemkommunen eller samverkansområdet före placeringen eller i den kommun eller det samverkansområde där hemmet eller boendet är beläget.

Skälen för regeringens förslag

För elever på individuella program i anpassade gymnasieskolan finns i dag inte någon reglerad rätt att fullfölja utbildningen på programmet. Däremot har elever på nationella program i skolformen en sådan rätt. I gymnasieskolan finns det en rätt att fullfölja utbildningen både på nationella program och på introduktionsprogram. Utbildningen i anpassade gymnasieskolan är alltså i detta avseende inte likvärdig, varken inom skolformen eller jämfört med gymnasieskolan.

Regeringen understryker att även om det finns tecken på att övergångarna när elever flyttar under utbildningstiden på det individuella programmet i praktiken fungerar väl, talar likvärdighetsskäl för att även dessa elever bör ha rätt att fullfölja utbildningen. Det är enligt regeringen viktigt att elever på de individuella programmen i anpassade gymnasieskolan har en otvetydig rätt att fullfölja en fyraårig utbildning. Regeringen anser därför att det ska införas en rätt för elever att fullfölja ett individuellt program i anpassade gymnasieskolan under fyra läsår, även efter flytt till en annan kommun. Elevens rätt att fullfölja utbildningen på ett individuellt program ska enligt regeringens förslag utgå från elevens individuella studieplan.

En korrigerings ska göras i skollagen

Regeringen föreslår att en hänvisning i skollagen till bestämmelserna om inledande kartläggning när det gäller kommunal vuxenutbildning (komvux) ska korrigeras så att den i stället avser bestämmelserna om individuella studieplaner inom skolformen. Av förbiseende ändrades inte hänvisningen när en paragrafs beteckning ändrades med anledning av propositionen Stärkt tillgång till läromedel (prop. 2023/24:21, bet. 2023/24:UbU6, rskr. 2023/24:105).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att ändringarna i skollagen om att det ska finnas en rätt att fullfölja utbildningen på individuella program i anpassade gymnasieskolan och om utökade möjligheter till entreprenad i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska träda i kraft den 1 juli 2026. Även förslaget om en ändring i skollagen som är av rättelsekaraktär ska träda i kraft detta datum.

Ändringarna i skollagen om yrkesprov i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux) ska träda i kraft den 2 juli 2028.

För gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska de nya bestämmelserna om yrkesprov tillämpas första gången i fråga om utbildning där första året påbörjas höstterminen 2028. Äldre bestämmelser ska i fråga om gymnasieskolan fortfarande gälla för andra och tredje året på en utbildning läsåret 2028/29 och för tredje året på en utbildning läsåret 2029/30. För anpassade gymnasieskolan ska äldre bestämmelser fortfarande gälla för andra, tredje och fjärde året på en utbildning läsåret 2028/29, för tredje och fjärde året på en utbildning läsåret 2029/30 och för fjärde året på en utbildning läsåret 2030/31. Utbildning i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före höstterminen 2028 men som inte slutförts inom den angivna tiden ska fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som påbörjas höstterminen 2028.

Skälen för regeringens förslag

Regeringen anser att det är angeläget att de nya bestämmelserna som avser rätten för elever på individuella program i anpassade gymnasieskolan att fullfölja utbildningen och de som avser utökade möjligheter till entreprenad i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan träder i kraft och börjar tillämpas så snart som möjligt. Det bedöms också vara lämpligt att de nya bestämmelserna träder i kraft mellan två läsår. Regeringen föreslår därför att dessa ändringar ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Regeringen konstaterar att förslaget om yrkesprov kräver viss tid för förberedelser. Bland annat måste skolhuvudmännen få tid på sig för sina förberedelser. Dessutom lämnar regeringen i proposition 2025/26:197 Ett likvärdigt betygssystem förslag om en ny betygsskala för bl.a. gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Dessa ändringar i skollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2028 och börja tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas höstterminen 2028 första året i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Äldre bestämmelser ska enligt förslaget fortfarande gälla utbildning i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som påbörjats tidigare. Regeringen anser att förslagen om betygsättning av yrkesprov i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan bör träda i kraft den 2 juli 2028 så att yrkesproven redan från början bedöms enligt den nya betygsskalan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens förslag om utökade möjligheter att bedriva gymnasial yrkesutbildning på entreprenad liksom att införa yrkesprov är viktiga pusselbitar för att förbättra kompetensförsörjningen och för att stärka samarbetet mellan skola och arbetsliv. En förbättrad yrkesutbildning kan innebära nytta för både elever, arbetsgivare och samhället i stort. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag.

I likhet med regeringen anser utskottet att det är angeläget att det tydligt framgår av skollagen att elever på individuella program i anpassade gymnasieskolan har rätt att fullfölja sin utbildning på motsvarande sätt som elever har på nationella program i den skolformen och som elever har på både nationella program och introduktionsprogram i gymnasieskolan.

Skollagen är föremål för ändringsförslag i ett flertal andra propositioner som riksdagen avser att besluta om i juni 2026. För att uppnå en lagteknisk samordning av förslagen har utskottet överlämnat regeringens lagförslag 2 och 3 i detta ärende till betänkande 2025/26:UbU26 Ett likvärdigt betygssystem när det gäller beredningen av riksdagens beslut om att anta de nyssnämnda förslagen. Det bör dock understrykas att utskottet svarar för den sakliga behandlingen av dessa förslag i detta betänkande och tillstyrker dem.

Sammantaget anser utskottet att riksdagen, av de skäl som anförs i propositionen, bör anta regeringens lagförslag 1 och godta det som utskottet anför om regeringens lagförslag 2 och 3.

Utskottet övergår nu till att behandla de motionsyrkanden som innehåller begäranden om tillkännagivanden med anledning av propositionen.

Fler frågor om yrkesutbildning på entreprenad och yrkesprov

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om förutsättningar för yrkesutbildning på entreprenad och införandet av yrkesprov.

Jämför reservation 1 (S, V, MP) och 2 (S, MP).

Motionen

Förutsättningar för yrkesutbildning på entreprenad

I kommittémotion 2025/26:4021 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 1 framhåller motionärerna att möjligheten att överlämna yrkesutbildning på entreprenad behöver begränsas, regleras och kontrolleras tydligare för att begränsa riskerna att utbildningen splittras och att kvaliteten mellan olika skolor ska variera ännu mer än i dag. Därför behövs enligt motionärerna striktare och tydligare ramar samt bättre uppföljning och kontroll.

I yrkande 2 understryker motionärerna vikten av att yrkesutbildning på entreprenad utvecklas i nära samverkan med arbetsmarknadens parter i respektive bransch. Vidare anser motionärerna att de skolor som bedriver yrkesutbildning på entreprenad ska benämnas ”branschskolor” eftersom, framhåller de, det är ett vedertaget begrepp.

Införandet av yrkesprov

Motionärerna i kommittémotion 2025/26:4021 av Anders Ygeman m.fl. (S) betonar i yrkande 3 att yrkesprov behöver tas fram i nära samverkan med arbetsmarknadens parter, både fack och arbetsgivare, i respektive bransch. Arbetsgivare och arbetstagare har enligt motionärerna ett gemensamt intresse av att yrkesutbildningarna är utformade så att de är gångbara inom respektive bransch.

I yrkande 4 anser motionärerna att yrkesprov ska införas stegvis och vara frivilligt. Motionärerna konstaterar att det ser olika ut i olika yrken, och att det måste få ta tid att göra rätt så att utbildningarna är hållbara och ger eleverna möjlighet att växa i sitt yrke.

Propositionen

Yrkesutbildning på entreprenad

Huvudmannen behåller ansvaret även när uppgifter överlämnas på entreprenad

Sådan entreprenad som regleras i 23 kap. skollagen är en samarbetsform som står öppen för såväl kommunala som enskilda huvudmän. Med entreprenad avses i skollagen att en huvudman sluter avtal med någon annan om att denne ska utföra uppgifter inom utbildning eller någon annan verksamhet som huvudmannen ansvarar för enligt lagen. Huvudmannen behåller huvudmannaskapet för uppgifter som utförs på entreprenad. Ett avtal om entreprenad får endast slutas under de förutsättningar som anges i 23 kap. De bestämmelser som finns för en utbildning eller en annan verksamhet enligt skollagen ska, med de undantag som anges i 23 kap. eller i föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet, gälla även vid entreprenad (23 kap. 2 § tredje stycket).

Regeringen föreslår utökade möjligheter att bedriva yrkesutbildning på entreprenad. (Förslaget återges på s. 7 i betänkandet.)

Regeringen understryker att de utökade möjligheterna att bedriva yrkesutbildning på entreprenad som föreslås i propositionen inte får öka risken för oseriösa aktörer inom utbildningen. Även om en huvudman överlämnar yrkesutbildning på entreprenad till en enskild fysisk eller juridisk person ansvarar huvudmannen enligt skollagen fortfarande för att utbildningen håller hög kvalitet och bedrivs på ett seriöst sätt. Regeringen betonar att en huvudman behåller huvudmannaskapet för uppgifter som utförs av någon annan på entreprenad.

Regeringen står fast vid ett tidigare uttalande om att en möjlighet att överlämna vissa uppgifter på entreprenad aldrig får bli ett sätt för en huvudman att undvika vissa lagstadgade krav, vare sig det är fråga om skyldigheter för huvudmannen eller rättigheter för eleven (prop. 2019/20:127 s. 171). Vid allvarliga brister i en upphandlad yrkesutbildning är det därför enligt regeringen rimligt att huvudmannen som överlämnar undervisningen säger upp sitt entreprenadavtal. Huvudmannens ansvar innebär också att utbildningsverksamheten ligger inom Statens skolinspektionens tillsynsområde, och på så vis omfattas även den del som har överlämnats på entreprenad av inspektionens granskning. Huvudmannens ansvar och Skolinspektionens uppdrag bidrar enligt regeringen till att minska risken för att oseriösa aktörer utför uppgifter inom skolväsendet på entreprenad. Regeringen anger vidare att den avser att följa tillämpningen av reformen noga och att den vid behov kommer att vidta ytterligare åtgärder.

Försöksverksamheten med branschskolor var begränsad till viss yrkesutbildning i gymnasieskolan

För att få delta i den försöksverksamhet med branschskolor som bedrevs åren 2018–2023 ställdes flera villkor upp. Bland annat skulle det råda brist på kompetens inom yrkesområdet och utbildningen inom området skulle vara svår att tillhandahålla på grund av behov av särskilda lokaler, särskilt material eller särskild utrustning eller på grund av ett begränsat elevunderlag. Vidare fick endast undervisning i yrkesämnen och undervisning som avsåg gymnasiearbete eller komvuxarbete överlämnas på entreprenad.

Villkoren för branschskolorna innebar alltså begränsningar. Regeringen anger att den inte ser något behov av att begränsa möjligheten att enligt skollagen överlämna undervisning i yrkesämnen på entreprenad till att bara avse yrkesutbildning inom vissa områden, som i försöksverksamheten med branschskolor. Enligt regeringen bör entreprenadmöjligheten därför omfatta all yrkesutbildning i gymnasieskolan. Den bör dessutom utökas på så sätt att undervisningen i yrkesämnena får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad. Det skulle enligt regeringen ge ökade möjligheter till gymnasial yrkesutbildning inom alla branscher och förbättra kompetensförsörjningen inom de delar av arbetslivet som saknar arbetskraft med gymnasial kompetens.

Regeringen framhåller också att yrkesutbildningen på entreprenad måste bedrivas i samverkan med respektive bransch utifrån vad branschen efterfrågar, så att utbildningen ger tillträde till arbetsmarknaden. Det är vidare viktigt att den gymnasiala yrkesutbildningen håller hög kvalitet och att den utökade entreprenadmöjligheten inte leder till överetablering.

Yrkesprov

Samverkan mellan skola och arbetsliv är viktig för kvaliteten i gymnasial yrkesutbildning

En väl fungerande samverkan mellan skola och arbetsliv är enligt regeringen viktig för kvaliteten i yrkesutbildning. En nära samverkan mellan skola och bransch kan bidra till att tydliggöra såväl utbildningarnas innehåll och behov som branschens förväntningar och möjligheter att bidra. Omvänt kan bristande samverkan mellan skola och bransch leda till lägre kvalitet i yrkesutbildning, vilket bl.a. Skolinspektionen har konstaterat i flera granskningar.

Yrkesprov kan vara ett sätt att bidra till ökad relevans och kvalitet i yrkesutbildningen

Flertalet branscher eller branschorganisationer använder sig av någon form av yrkesprov, certifiering eller validering som verktyg för att mäta yrkeskunnande. I propositionen lämnar regeringen förslag om att införa yrkesprov i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux. (Förslagen återges på s. 8 och s. 10 i betänkandet.)

Regeringen anser att yrkesprov kan skapa tydligare kopplingar mellan skola och arbetsliv, säkerställa att eleverna har de yrkeskunskaper som krävs för ett visst yrke och underlätta elevernas övergång till arbete. Nationellt fastställda yrkesprov kan också bidra till en ökad likvärdighet mellan yrkesutbildningar.

Vidare framhåller regeringen vikten av branschernas inflytande och att yrkesproven tas fram i nära samverkan med dem. Branscherna behöver ha en framträdande roll, och deras expertis och erfarenheter av redan framtaga branschprov och liknande verktyg måste vara vägledande vid framtagandet av yrkesproven. Branschernas inflytande över yrkesproven bidrar enligt regeringen också till att säkerställa att de utökade möjligheterna att överlämna gymnasial yrkesutbildning på entreprenad som föreslås i propositionen inte ökar risken för överetablering och oseriösa aktörer inom utbildningen. Den försöksverksamhet med yrkesprov som beskrivits i tidigare avsnitt visar enligt regeringen att samverkan och skolans och branschernas gemensamma ansvar för yrkesutbildning är framgångsfaktorer som bl.a. underlättar elevers övergång till arbetslivet.

Yrkesprov behöver enligt regeringens bedömning tas fram för de yrkesprogram och inriktningar som finns i gymnasieskolan, även om det självklart kan vara en process som tar olika lång tid. Yrkesprovets innehåll kommer också att behöva ses över kontinuerligt. Samråd med branscherna och deras aktiva medverkan underlättar enligt regeringens bedömning uppdateringen av proven utifrån bl.a. den tekniska utvecklingen inom ett yrkesområde. Branscherna är de som bäst kan avgöra provens relevans och som har kompetensen att bedöma utvecklingen inom respektive bransch.

Regeringen konstaterar att arbetet med att ta fram yrkesprov för alla yrkesutbildningar i gymnasieskolan kan vara tidskrävande och att det är viktigt med en nära samverkan med branscherna vid framtagandet, även om det i vissa fall kan vara komplicerat. Det bör enligt regeringen införas yrkesprov i samtliga

yrkesutbildningar i gymnasieskolan, men det kan i vissa fall eller under en viss tid saknas ett sådant prov. Om det inte är möjligt att ta fram ett yrkesprov för en viss yrkesutgång, antingen tillfälligt eller under en längre tid, bör eleverna i stället genomföra ett gymnasiearbete. Det bör dock enligt regeringen handla om speciella undantagsfall inom områden där ett yrkesprov, trots ansträngningar, inte har kunnat fastställas.

Utskottets ställningstagande

Förutsättningar för yrkesutbildning på entreprenad

Utskottet konstaterar att regeringens förslag om utökade möjligheter att överlämna undervisning i yrkesinriktade ämnen på entreprenad innebär att det ska bli möjligt att överlämna sådan undervisning till offentliga skolhuvudmän, t.ex. kommuner. I dag är det enbart möjligt att överlämna undervisningen till en enskild fysisk eller juridisk person. Förslaget innebär också att yrkesprov och gymnasiearbete inom en yrkesutbildning får överlämnas på entreprenad. I likhet med regeringen bedömer utskottet att möjligheten för offentliga huvudmän att ingå entreprenadavtal om undervisning i yrkesämnen kan underlätta för elever att bo hemma under sin utbildningstid, trots att de deltar i en utbildning som inte fullt ut kan erbjudas i närområdet. Förslaget bedöms också kunna leda till ett mer varierat utbud av yrkesutbildning, att kompetensförsörjningen förbättras och dessutom att det blir lättare för huvudmän att erbjuda både kostnadskrävande utbildningar och utbildningar inom smala yrkesområden.

Utskottet betonar att skolhuvudmannen enligt skollagen behåller huvudmannaskapet och därmed ansvaret för de uppgifter som utförs av någon annan på entreprenad. Utskottet konstaterar att huvudmannens ansvar också innebär att utbildningsverksamheten ligger inom Skolinspektionens tillsynsområde, och på så vis omfattas även den del som har överlämnats på entreprenad av inspektionens granskning, vilket bedöms bidra till att minska risken för att oseriösa aktörer utför uppgifter inom skolväsendet på entreprenad.

Utskottet understryker i likhet med regeringen att yrkesutbildningen på entreprenad måste bedrivas i samverkan med respektive bransch utifrån vad branschen efterfrågar, så att utbildningen ger tillräde till arbetsmarknaden.

När det gäller frågan om benämning av de skolor som bedriver yrkesutbildning på entreprenad kan utskottet konstatera att den försöksverksamhet med branschskolor som genomfördes 2018–2023 och som beskrivs ovan var begränsad till viss yrkesutbildning i gymnasieskolan och att flera villkor ställdes upp för att få delta. Regeringen anger att den inte ser något behov av att begränsa möjligheten att enligt skollagen överlämna undervisning i yrkesämnen på entreprenad till att bara avse yrkesutbildning inom vissa områden, vilket utskottet instämmer i. Det kan därför finnas skäl att inte använda samma benämning som tidigare.

Därmed avstyrker utskottet motion 2025/26:4021 (S) yrkandena 1 och 2.

Yrkesprov

En väl fungerande samverkan mellan skola och arbetsliv är enligt utskottet viktig för kvaliteten i yrkesutbildning. Utskottet betonar i likhet med regeringen vikten av branschernas inflytande över yrkesproven och att yrkesproven tas fram i nära samverkan med dem. Branscherna behöver ha en framträdande roll, och deras expertis och erfarenheter av redan framtagna branschprov och liknande verktyg bör vara vägledande vid framtagandet av proven.

När det gäller frågan om att utarbeta yrkesprov konstaterar utskottet att arbetet med att ta fram yrkesprov för alla yrkesutbildningar i gymnasieskolan kan vara tidskrävande. Trots det instämmer utskottet i regeringens bedömning att det bör införas yrkesprov i samtliga yrkesutbildningar i gymnasieskolan, även om det självklart kan vara en process som tar olika lång tid. Liksom yrkesproven i gymnasieskolan behöver yrkesproven i anpassade gymnasieskolan utformas utifrån arbetslivets krav. Ett yrkesprov kan skapa tydligare kopplingar mellan skola och arbetsliv, säkerställa att eleverna har de yrkeskunskaper som krävs för ett visst yrke och underlätta elevernas övergång till arbete. Yrkesprov kan vidare bidra till att höja kvaliteten och likvärdigheten i utbildningen, och öka elevernas motivation.

Därmed avstyrker utskottet motion 2025/26:4021 (S) yrkandena 3 och 4.

Reservationer

1. Förutsättningar för yrkesutbildning på entreprenad, punkt 2 (S, V, MP)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Isabell Mixter (V), Camilla Hansén (MP), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4021 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Yrkesutbildningen är en central del av utbildningssystemet. Vi vill att fler unga ska välja ett yrkesprogram och känna att yrkesutbildningarna leder till riktiga jobb, vidare studier och utveckling i arbetslivet. Det kräver utbildningar av hög kvalitet, med tydliga kunskapskrav och med en stark koppling till arbetsmarknadens parter och andra relevanta aktörer i arbetslivet. Det kräver också att utbildningarna är likvärdiga och håller en god nivå oavsett var i landet de ges.

En central del i propositionen är att det ska bli lättare att lägga ut yrkesutbildning på entreprenad. Här menar vi att regeringen går för långt. Entreprenad kan fungera i vissa fall, t.ex. när det är svårt att ordna utbildning lokalt. Men om det används för brett och som ett självändamål finns en risk att utbildningen splittras och att kvaliteten blir ännu mer ojämn än vad den är i dag. Det är varken bra för elever eller arbetsgivare. Därför menar vi att det behövs striktare och tydligare ramar samt bättre uppföljning och kontroll. När entreprenad och nya system införs behöver det finnas författningsrättsliga möjligheter för staten att utkräva ansvar av dem som utför utbildning på entreprenad. Det behöver också ställas höga krav på staten att följa upp och säkra kvaliteten i hela landet. Vi anser dessutom att branschskolor är ett bättre namn än yrkesutbildning på entreprenad eftersom branschskolor är ett vedertaget begrepp.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Införandet av yrkesprov, punkt 3 (S, MP)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Mats Wiking (S), Camilla Hansén (MP), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4021 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Reformen att införa yrkesprov måste vara förankrad hos arbetsmarknadens parter, hos både fack och arbetsgivare. Arbetsgivare och arbetstagare har ett gemensamt intresse av att yrkesutbildningarna är utformade så att de är gångbara inom respektive bransch. Vi menar därför att yrkesproven måste utformas i nära samarbete med arbetsmarknadens parter i respektive bransch och införas stegvis. Förutsättningarna ser olika ut i olika yrken, och det måste få ta tid att göra rätt.

Samtidigt vill vi betona att det är viktigt att yrkesutbildningen inte reduceras till att enbart svara mot arbetsmarknadens kortsiktiga behov. Skolan har ett bredare uppdrag – att ge elever kunskaper, utvecklingsmöjligheter och trygghet i sin yrkesroll över tid. Det kräver utbildningar som är hållbara och som ger eleverna möjlighet att växa i sitt yrke, inte bara matchas mot dagens bristyrken.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:198 Bättre förutsättningar för yrkesutbildning:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).
- 2.1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Behandlingen avser godtagandet av lagförslaget. Behandlingen av det lagtekniska antagandet sker i annat sammanhang.

- 3.1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i skollagen (2010:800).

Behandlingen avser godtagandet av lagförslaget. Behandlingen av det lagtekniska antagandet sker i annat sammanhang.

Följdmotionen

2025/26:4021 av Anders Ygeman m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att entreprenad i yrkesutbildningen ska begränsas, regleras och kontrolleras tydligare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att branschskolor ska utvecklas i nära samverkan med arbetsmarknadens parter i respektive bransch och att dessa bör ges inflytande över vilka utbildningar som ska startas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att yrkesprov ska tas fram i nära samverkan med arbetsmarknadens parter i respektive bransch och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införandet av yrkesprov ska vara frivilligt och ske stegvis och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i skollagen
(2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 19 kap. 30–32, 42 och 42 a §§, 20 kap. 33 d § och 23 kap. 13 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 19 kap. 42 b § och 23 kap. 13 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.30 §¹

En elev som har påbörjat *en utbildning på* ett nationellt program, en nationell inriktning eller en särskild variant har rätt att, utom i de fall som avses i 18 kap. 7 §, hos huvudmannen eller inom samverkansområdet under fyra läsår fullfölja sin utbildning.

En elev som har påbörjat ett nationellt program, en nationell inriktning eller en särskild variant har rätt att, utom i de fall som avses i 18 kap. 7 §, hos huvudmannen eller inom samverkansområdet *för utbildningen* under fyra läsår fullfölja sin utbildning.

En elev som har påbörjat ett individuellt program har rätt att, utom i de fall som avses i 18 kap. 7 §, hos huvudmannen eller inom samverkansområdet för utbildningen under fyra läsår fullfölja sin utbildning enligt den individuella studieplanen. Om den individuella studieplanen ändras, har eleven rätt att under de fyra läsåren fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Första *stycket* gäller även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under studietiden.

Första *och andra styckena* gäller även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under studietiden.

31 §²

Det som sägs i 30 § gäller på motsvarande sätt den elev som har

Det som sägs i 30 § *första och tredje styckena* gäller på motsva-

¹ Senaste lydelse 2012:109.

² Senaste lydelse 2022:1315.

påbörjat gymnasial lärlingsutbildning i anpassade gymnasieskolan.

rande sätt den elev som har påbörjat gymnasial lärlingsutbildning i anpassade gymnasieskolan.

Om lämplig arbetsplatsförlagd utbildning inte längre kan anordnas, ska eleven i stället erbjudas att fullfölja sin utbildning genom skolförlagd utbildning på det aktuella programmet. Om inte heller detta är möjligt, ska erbjudandet avse att fullfölja utbildningen på ett annat nationellt program.

32 §³

Om huvudmannens erbjudande av ett nationellt program omfattade att eleven senare ska antas till en nationell inriktning, en särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning enligt 11 §, har den elev som påbörjat programmet rätt att fullfölja utbildningen på den nationella inriktningen, den särskilda varianten respektive som gymnasial lärlingsutbildning enligt 30 och 31 §§.

Om huvudmannens erbjudande av ett nationellt program omfattade att eleven senare ska antas till en nationell inriktning, en särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning enligt 11 §, har den elev som påbörjat programmet rätt att fullfölja utbildningen på den nationella inriktningen, den särskilda varianten respektive som gymnasial lärlingsutbildning enligt 30 § första och tredje styckena och 31 §.

42 §⁴

En elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning och som därefter flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen, om den nya hemkommunen erbjuder sådan utbildning.

En elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning och som därefter flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen, om den nya hemkommunen erbjuder sådan utbildning. *Om den nya hemkommunen inte erbjuder den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller en region som anordnar utbildningen.*

Erbjuder den nya hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller en region som anordnar utbildningen.

En elev som har påbörjat ett individuellt program och som därefter flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen enligt en ny indivi-

³ Senaste lydelse 2012:109.

⁴ Senaste lydelse 2025:440.

duell studieplan i den nya hemkommunen eller en region som anordnar utbildningen enligt ett samverkansavtal med hemkommunen.

En elev som har placerats i ett hem för vård eller boende enligt 9 kap. 4 § socialtjänstlagen (2025:400) eller i ett skyddat boende enligt 9 kap. 6 § samma lag, och därför flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen i den kommun där hemmet för vård eller boende eller det skyddade boendet är beläget, om kommunen erbjuder sådan utbildning. Om den inte erbjuder den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller en region som anordnar utbildningen, om detta inte hindrar eleven från att vistas i hemmet för vård eller boende eller det skyddade boendet.

Denna paragraf gäller inte i de fall som avses i 18 kap. 7 §.

42 a §⁵

En elev som har placerats i ett hem för vård eller boende enligt 9 kap. 4 § socialtjänstlagen (2005:400) eller i ett skyddat boende enligt 9 kap. 6 § samma lag och som efter placeringen återvänder till sin hemkommun har rätt att fullfölja en påbörjad utbildning på ett nationellt program eller en nationell inriktning i hemkommunen, om den erbjuder sådan utbildning. Detta gäller oavsett om utbildningen påbörjades i hemkommunen eller samverkansområdet före placeringen eller i den kommun eller det samverkansområde där hemmet för vård eller boende eller det skyddade boendet är beläget.

En elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning och som med anledning av placering i ett hem för vård eller boende enligt 9 kap. 4 § socialtjänstlagen (2025:400) eller i ett skyddat boende enligt 9 kap. 6 § samma lag, flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen i den kommun där hemmet för vård eller boende eller det skyddade boendet är beläget, om kommunen erbjuder sådan utbildning. Om den inte erbjuder den aktuella

⁵ Senaste lydelse 2025:440.

utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller en region som anordnar utbildningen, om detta inte hindrar eleven från att vistas i hemmet för vård eller boende eller det skyddade boendet.

Erbjuder hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller en region som anordnar utbildningen.

En elev som har påbörjat ett individuellt program, och som med anledning av sådan placering som avses i första stycket flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen enligt en ny individuell studieplan i den kommun eller region där hemmet för vård eller boende eller det skyddade boendet är beläget.

Denna paragraf gäller inte i de fall som avses i 18 kap. 7 §.

42 b §

En elev som har placerats i ett hem för vård eller boende enligt 9 kap. 4 § socialtjänstlagen (2025:400) eller i ett skyddat boende enligt 9 kap. 6 § samma lag och som efter placeringen återvänder till sin hemkommun, har rätt att fullfölja en påbörjad utbildning på ett nationellt program eller en nationell inriktning i hemkommunen, om den erbjuder sådan utbildning. Om hemkommunen inte erbjuder den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller en region som anordnar utbildningen.

En elev som har placerats i ett sådant hem för vård eller boende eller skyddat boende som avses i första stycket och som efter placeringen återvänder till sin hemkommun, har rätt att fullfölja en påbörjad utbildning på ett individuellt program enligt en ny individuell studieplan i hemkommunen eller en region som anordnar

utbildningen enligt ett samverkansavtal med hemkommunen.

Första och andra styckena gäller oavsett om utbildningen påbörjades i hemkommunen eller samverkansområdet före placeringen eller i den kommun eller det samverkansområde där hemmet för vård eller boende eller det skyddade boendet är beläget.

Denna paragraf gäller inte i de fall som avses i 18 kap. 7 §.

20 kap.

33 d §⁶

Den sammanhållna utbildningen ska följa en plan som beslutas av hemkommunen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, organisation och huvudsakliga innehåll.

För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan enligt 8 §. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan enligt 8 a §.

23 kap.

13 §⁷

Uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad eller estetisk profil får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

1. gymnasieskolan, och
2. anpassade gymnasieskolan.

Uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnen som har en estetisk profil får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

13 a §

Uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad profil, gymnasiearbete inom en yrkesutbildning eller gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

1. gymnasieskolan, och
2. anpassade gymnasieskolan.

⁶ Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2025:1311.

⁷ Senaste lydelse 2022:1315.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)¹

dels att 15 kap. 22 och 25 §§, 16 kap. 22, 24 och 27 §§, 18 kap. 22 och 24 §§, 19 kap. 23 och 25 §§, 20 kap. 5, 6, 6 a, 35 a, 35 b och 40 b §§, 23 kap. 13 a § och bilaga 2 och 4 ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 16 kap. 21 § ska lyda ”Ämnen, nivåer i ämnen, yrkesprov och gymnasiearbete” och rubriken närmast före 19 kap. 22 § ska lyda ”Ämnen, nivåer i ämnen, ämnesområden, yrkesprov i anpassad gymnasieskola och gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola”.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.1 i prop. 2025/26:197 *Föreslagen lydelse*

15 kap.

22 §²

Betyg ska sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer.

Betyg ska också sättas

1. efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete, och

2. i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan.

Betyg ska också sättas

1. efter genomfört *yrkesprov*, gymnasiearbete och examensarbete, och

25 §³

Gymnasiearbetet och examensarbetet ska betygsättas med något av betygen 1–4. Betyget 4 ska användas om en elev har nått examensmålen för *gymnasiearbetet* eller examensarbetet. I annat fall ska betygen 1–3 användas.

Yrkesprovet, *gymnasiearbetet* och examensarbetet ska betygsättas med något av betygen 1–4. Betyget 4 ska användas om en elev har nått examensmålen för *yrkesprovet*, *gymnasiearbetet* eller examensarbetet. I annat fall ska betygen 1–3 användas.

¹ Senaste lydelse av rubriken närmast före 16 kap. 21 § 2022:147 rubriken närmast före 19 kap. 22 § 2022:1315.

² Senaste lydelse 2026:000.

³ Senaste lydelse 2026:000.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***16 kap.**

22 §

I utbildningen ska det ingå ett gymnasiearbete.

I utbildningen på yrkesprogram ska det ingå ett yrkesprov. Om det inte finns ett yrkesprov ska det i stället ingå ett gymnasiearbete.

I utbildningen på högskoleförberedande program ska det ingå ett gymnasiearbete.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.1 i prop. 2025/26:197

*Föreslagen lydelse*24 §⁴

Har en elev efter en avslutad nivå i ett ämne eller ett genomfört gymnasiearbete fått lägst betyget 4, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Om en elev efter en avslutad nivå i ett ämne eller efter ett genomfört yrkesprov eller gymnasiearbete har fått lägst betyget 4, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en elev ska få

1. börja läsa ett ämne eller en viss nivå i ett ämne, och
2. läsa ett ämne eller en viss nivå i ett ämne på nytt.

27 §⁵

Yrkesexamen ska utfärdas om en elev som avses i 26 § i genomsnitt har betyget 4 eller högre på minst 2 250 av de gymnasiepoäng som anges i 26 §, inklusive betyget 4 på gymnasiearbetet.

Yrkesexamen ska utfärdas om en elev som avses i 26 § i genomsnitt har betyget 4 eller högre på minst 2 250 av de gymnasiepoäng som anges i 26 §, inklusive betyget 4 på yrkesprovet eller gymnasiearbetet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka ämnen som ska ingå i de betyg som genomsnittet beräknas på.

⁴ Senaste lydelse 2026:000.

⁵ Senaste lydelse 2026:000.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***18 kap.**22 §⁶

På de nationella programmen ska betyg sättas i ämnen och efter genomfört gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

På de nationella programmen ska betyg sättas i ämnen och efter genomfört yrkesprov i anpassad gymnasieskola eller gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

Om en elev på ett individuellt program har läst ett ämne enligt 19 kap. 15 §, ska betyg sättas när ämnet är avslutat. Om ämnet består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer.

Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans ämnesplan ska, i stället för vad som föreskrivs i 23–26 §§, betyg sättas enligt bestämmelserna i 15 kap. 22–27 §§ om betygssättning i gymnasieskolan.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.1 i prop. 2025/26:197

Föreslagen lydelse

24 §⁷

Gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola ska betygssättas med något av betygen 1–4. Betyget 4 ska användas om en elev har nått programmålen för gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola. I annat fall ska betygen 1–3 användas.

Yrkesprovet i anpassad gymnasieskola och gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola ska betygssättas med något av betygen 1–4. Betyget 4 ska användas om en elev har nått programmålen för yrkesprovet i anpassad gymnasieskola eller gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola. I annat fall ska betygen 1–3 användas.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***19 kap.**23 §⁸

I utbildningen på de nationella programmen ska ett *gymnasiearbete* i anpassad gymnasieskola *ingå*.

I utbildningen på de nationella programmen ska *det ingå* ett *yrkesprov* i anpassad gymnasieskola. *Om det inte finns ett yrkesprov i*

⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

⁷ Senaste lydelse 2026:000.

⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

anpassad gymnasieskola ska det i stället ingå ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola.

Rektorn får besluta att en elev ska genomföra ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola i stället för ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola, om eleven medger det. Om eleven tar tillbaka sitt medgivande upphör beslutet att gälla. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.1 i prop. 2025/26:197

Föreslagen lydelse

25 §⁹

Har en elev efter en avslutad nivå i ett ämne eller ett genomfört gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola fått lägst betyget 4, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Om en elev efter en avslutad nivå i ett ämne eller efter ett genomfört yrkesprov i anpassad gymnasieskola eller gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola har fått lägst betyget 4, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en elev ska få

1. börja läsa ett ämne eller en viss nivå i ett ämne, och
2. läsa ett ämne eller en viss nivå i ett ämne på nytt.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

5 §¹⁰

Utbildning på grundläggande nivå, anpassad utbildning på grundläggande nivå och utbildning i svenska för invandrare bedrivs i form av kurser. Utbildning på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå bedrivs i form av

1. ämnen, <i>och</i> 2. ett komvuxarbete.	1. ämnen, 2. komvuxarbete, <i>eller</i> 3. yrkesprov.

Ett ämne består av en eller flera nivåer.

På gymnasial nivå anges omfattningen av nivåerna i ämnen *och* På gymnasial nivå anges omfattningen av nivåerna i

⁹ Senaste lydelse 2026:000.

¹⁰ Senaste lydelse 2022:1315.

komvuxarbetet med gymnasiepoäng.

Inom anpassad utbildning på gymnasial nivå anges omfattningen av nivåerna i ämnen *och* komvuxarbetet med gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola.

ämnen, komvuxarbetet *och yrkesprovet* med gymnasiepoäng.

Inom anpassad utbildning på gymnasial nivå anges omfattningen av nivåerna i ämnen, komvuxarbetet *och yrkesprovet* med gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola.

6 §¹¹

För varje kurs i utbildning på grundläggande nivå och i anpassad utbildning på grundläggande nivå ska det finnas en kursplan. För varje ämne i utbildning på gymnasial nivå och i anpassad utbildning på gymnasial nivå ska det finnas en ämnesplan. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kursplaner, ämnesplaner, gymnasiepoäng och gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola. Sådana föreskrifter får innebära att kursplaner eller ämnesplaner inte ska finnas eller att gymnasiepoäng eller gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola inte ska beräknas för vissa kurser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om mål för komvuxarbetet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om mål för komvuxarbetet *och yrkesprovet*.

6 a §¹²

I utbildning på gymnasial nivå och i anpassad utbildning på gymnasial nivå kan ämnen eller nivåer i ämnen som är relevanta för ett yrkesområde kombineras till en sammanhållen yrkesutbildning. En del av utbildningen i en sammanhållen yrkesutbildning ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande.

Utbildningen kan utformas som en nationell sammanhållen yrkesutbildning eller vara utformad av en huvudman.

I utbildning på gymnasial nivå och i anpassad utbildning på gymnasial nivå kan ämnen eller nivåer i ämnen som är relevanta för ett yrkesområde kombineras till en sammanhållen yrkesutbildning. *En sammanhållen yrkesutbildning får även innehålla yrkesprov*. En del av utbildningen i en sammanhållen yrkesutbildning ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande.

35 a §¹³

I utbildning på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå ska betyg sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

¹¹ Senaste lydelse 2022:1315.

¹² Senaste lydelse 2022:1318.

¹³ Senaste lydelse 2022:1315.

När ett godkänt betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer. Detta gäller även om betygen på de lägre nivåerna har satts inom gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan.

Betyg ska också sättas efter genomfört komvuxarbete.

Betyg ska också sättas efter genomfört komvuxarbete *och yrkesprov.*

35 b §¹⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om betygssättning *och* om komvuxarbetet i övrigt. Sådana föreskrifter får innebära att betyg inte ska sättas på vissa kurser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om betygssättning *samt* om komvuxarbetet *och yrkesprovet* i övrigt. Sådana föreskrifter får innebära att betyg inte ska sättas på vissa kurser.

40 b §¹⁵

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på gymnasial nivå eller anpassad utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå prövning i komvuxarbete. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på komvuxarbetet, ett gymnasiearbete eller ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i anpassade gymnasieskolan får dock inte genomgå prövning i ett komvuxarbete om eleven tidigare har fått betyget E på ett gymnasiearbete eller ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola.

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på gymnasial nivå eller anpassad utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå prövning i komvuxarbete *och yrkesprov.* Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på komvuxarbetet, *ett yrkesprov eller ett gymnasiearbete eller ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola eller ett gymnasiearbete* i anpassad gymnasieskola. Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i anpassade gymnasieskolan får dock inte genomgå prövning i ett komvuxarbete om eleven tidigare har fått betyget E på ett gymnasiearbete eller ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. *Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i anpassade gymnasieskolan får inte heller genomgå prövning i ett yrkesprov om eleven tidigare har fått betyget 4 på ett yrkesprov i gymnasieskolan eller ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola.*

¹⁴ Senaste lydelse 2022:147.

¹⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

Prövning i komvuxarbete får göras *bara* hos en huvudman som anordnar utbildning inom det kunskapsområde som komvuxarbetet avser.

Prövning i komvuxarbete *eller yrkesprov* får *bara* göras hos en huvudman som anordnar utbildning inom det kunskapsområde som komvuxarbetet avser *eller det yrkesområde som yrkesprovet avser*.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.1 Föreslagen lydelse

23 kap.

13 a §¹⁶

Uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad profil, gymnasiearbete inom en yrkesutbildning eller gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

Uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad profil, *yrkesprov*, gymnasiearbete inom en yrkesutbildning, *yrkesprov i anpassad gymnasieskola* eller gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

1. gymnasieskolan, och
2. anpassade gymnasieskolan.

-
1. Denna lag träder i kraft den 2 juli 2028.
 2. För gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan tillämpas lagen första gången i fråga om utbildning där första året påbörjas höstterminen 2028.
 3. För gymnasieskolan gäller äldre bestämmelser fortfarande för
 - andra och tredje året på en utbildning läsåret 2028/29, och
 - tredje året på en utbildning läsåret 2029/30.
 4. För anpassade gymnasieskolan gäller äldre bestämmelser fortfarande för
 - andra, tredje och fjärde året på en utbildning läsåret 2028/29,
 - tredje och fjärde året på en utbildning läsåret 2029/30, och
 - fjärde året på en utbildning läsåret 2030/31.
 5. Utbildning i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före höstterminen 2028 men som inte slutförts inom den tid som anges i 3 respektive 4 ska fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som påbörjas höstterminen 2028.

¹⁶ Senaste lydelse 2026:000.

*Nivåerande lydelse**Bilaga 2***Pöängplan för nationella program i gymnasieskolan****Ämne** **Gymnasiepoäng****Gymnasiegemensamma ämnen**

Följande ämnen ska ingå i de nationella programmen med minst det antal gymnasiepoäng som anges här.

Yrkesprogram

Svenska eller svenska som andraspråk	300 ¹
Engelska	200 ²
Matematik	100
Idrott och hälsa	100
Historia	50
Samhällskunskap	50
Religionskunskap	50
Naturkunskap	50

Högskoleförberedande program

Svenska eller svenska som andraspråk	300
Engelska	200
Matematik	100/200 ³
Idrott och hälsa	100
Historia	50/100/200 ⁴
Samhällskunskap	100/200 ⁵
Religionskunskap	50
Naturkunskap	50/100 ⁶

Karaktärsämnen

Ämnen som ger de nationella programmen deras karaktär ska ingå i dessa program med minst det antal gymnasiepoäng som anges här.

<u><i>Yrkesprogram</i></u>	1 500/1 600 ⁷
<u><i>Högskoleförberedande program</i></u>	950/1 050/1 150 ⁸

Individuellt val och gymnasiearbete

Individuellt val och gymnasiearbete ska ingå i de nationella programmen med minst det antal gymnasiepoäng som anges här.

Individuellt val	200
<i>Gymnasiearbete</i>	100

Summa gymnasiepoäng	2 500/2 700/2 800⁹
----------------------------	--------------------------------------

1. Elever på barn- och fritidsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet får välja bort 100 gymnasiepoäng. På övriga program får eleverna välja bort 200 gymnasiepoäng.

2. Elever på alla program, utom hotell- och turismprogrammet, får välja bort 100 gymnasiepoäng.

3. I estetiska programmet och humanistiska programmet ingår 100 gymnasiepoäng och i ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet ingår 200 gymnasiepoäng. I naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet ingår också som karaktärsämne 100 gymnasiepoäng i ämnet matematik – fortsättning.

4. I teknikprogrammet ingår 50 gymnasiepoäng, i ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet ingår 100 gymnasiepoäng och i estetiska programmet och humanistiska programmet ingår 200 gymnasiepoäng.

5. I ekonomiprogrammet ingår 200 gymnasiepoäng och i övriga program ingår 100 gymnasiepoäng.

6. I teknikprogrammet ingår 50 gymnasiepoäng och i ekonomiprogrammet, estetiska programmet, humanistiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet ingår 100 gymnasiepoäng. Ämnet naturkunskap ingår inte i naturvetenskapsprogrammet. I stället ingår som karaktärsämnen biologi, fysik och kemi i naturvetenskapsprogrammet.

7. I barn- och fritidsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet ingår 1 500 gymnasiepoäng och i övriga yrkesprogram ingår 1 600 gymnasiepoäng.

8. I ekonomiprogrammet ingår 950 gymnasiepoäng, i estetiska programmet, humanistiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet ingår 1 050 gymnasiepoäng och i naturvetenskapsprogrammet och *teknik programmet* ingår 1 150 gymnasiepoäng.

9. Högskoleförberedande program omfattar 2 500 gymnasiepoäng, barn- och fritidsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet omfattar 2 700 gymnasiepoäng och övriga yrkesprogram omfattar 2 800 gymnasiepoäng.

*Föreslagen lydelse**Bilaga 2¹⁷***Pöängplan för nationella program i gymnasieskolan****Ämne** **Gymnasiepoäng****Gymnasiegemensamma ämnen**

Följande ämnen ska ingå i de nationella programmen med minst det antal gymnasiepoäng som anges här.

Yrkesprogram

Svenska eller svenska som andraspråk	300 ¹
Engelska	200 ²
Matematik	100
Idrott och hälsa	100
Historia	50
Samhällskunskap	50
Religionskunskap	50
Naturkunskap	50

Högskoleförberedande program

Svenska eller svenska som andraspråk	300
Engelska	200
Matematik	100/200 ³
Idrott och hälsa	100
Historia	50/100/200 ⁴
Samhällskunskap	100/200 ⁵
Religionskunskap	50
Naturkunskap	50/100 ⁶

Karaktärsämnen

Ämnen som ger nationella program deras karaktär ska ingå i dessa program med minst det antal gymnasiepoäng som anges här.

*Yrkesprogram*1 500/1 600⁷*Högskoleförberedande program*950/1 050/1 150⁸**Individuellt val och yrkesprov eller gymnasiearbete**

Individuellt val och *yrkesprov eller gymnasiearbete* ska ingå i de nationella programmen med minst det antal gymnasiepoäng som anges här.

Yrkesprogram

Individuellt val 200

¹⁷ Senaste lydelse 2023:354.

<i>Yrkesprov eller gymnasiearbete</i>	100
<i><u>Högskoleförberedande program</u></i>	
<i>Individuellt val</i>	200
<i>Gymnasiearbete</i>	100
Summa gymnasiepoäng	2 500/2 700/2 800⁹

1. Elever på barn- och fritidsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet får välja bort 100 gymnasiepoäng. På övriga program får eleverna välja bort 200 gymnasiepoäng.

2. Elever på alla program, utom hotell- och turismprogrammet, får välja bort 100 gymnasiepoäng.

3. I estetiska programmet och humanistiska programmet ingår 100 gymnasiepoäng och i ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet ingår 200 gymnasiepoäng. I naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet ingår också som karaktärsämne 100 gymnasiepoäng i ämnet matematik – fortsättning.

4. I teknikprogrammet ingår 50 gymnasiepoäng, i ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet ingår 100 gymnasiepoäng och i estetiska programmet och humanistiska programmet ingår 200 gymnasiepoäng.

5. I ekonomiprogrammet ingår 200 gymnasiepoäng och i övriga program ingår 100 gymnasiepoäng.

6. I teknikprogrammet ingår 50 gymnasiepoäng och i ekonomiprogrammet, estetiska programmet, humanistiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet ingår 100 gymnasiepoäng. Ämnet naturkunskap ingår inte i naturvetenskapsprogrammet. I stället ingår som karaktärsämnen biologi, fysik och kemi i naturvetenskapsprogrammet.

7. I barn- och fritidsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet ingår 1 500 gymnasiepoäng och i övriga yrkesprogram ingår 1 600 gymnasiepoäng.

8. I ekonomiprogrammet ingår 950 gymnasiepoäng, i estetiska programmet, humanistiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet ingår 1 050 gymnasiepoäng och i naturvetenskapsprogrammet och *teknikprogrammet* ingår 1 150 gymnasiepoäng.

9. Högskoleförberedande program omfattar 2 500 gymnasiepoäng, barn- och fritidsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet omfattar 2 700 gymnasiepoäng och övriga yrkesprogram omfattar 2 800 gymnasiepoäng.

Nuvarande lydelse

Bilaga 4

**Poängplan för nationella program i anpassade
gymnasieskolan**

Ämne
Gymnasiepoäng
i anpassad
gymnasieskola

Fördelning på olika ämnen av gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola som i minst angiven omfattning ska ingå i de nationella programmen.

Svenska eller svenska som andraspråk	200
Engelska	100
Matematik	100
Idrott och hälsa	200
Estetisk verksamhet	100
Historia	50
Samhällskunskap	50
Religionskunskap	50
Naturkunskap	50
Ämnen som ger programmet dess karaktär	1 300
Individuellt val	200
<i>Gymnasiearbete</i> i anpassad gymnasieskola	100
Summa gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola	2 500

Föreslagen lydelse

Bilaga 4¹⁸

Poängplan för nationella program i anpassade gymnasieskolan

Ämne	Gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola
-------------	---

Fördelning på olika ämnen av gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola som i minst angiven omfattning ska ingå i de nationella programmen.

Svenska eller svenska som andraspråk	200
Engelska	100
Matematik	100
Idrott och hälsa	200
Estetisk verksamhet	100
Historia	50
Samhällskunskap	50
Religionskunskap	50
Naturkunskap	50
Ämnen som ger programmet dess karaktär	1 300
Individuellt val	200
<i>Yrkesprov i anpassad gymnasieskola eller gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola</i>	100
Summa gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola	2 500

¹⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 35 a och 40 b §§ skollagen (2010:800) i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.3 i prop. 2025/26:197 *Föreslagen lydelse*

20 kap.

35 a §

I utbildning på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå ska betyg sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer. Detta gäller även om betygen på de lägre nivåerna har satts inom gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan.

Betyg ska också sättas efter genomfört komvuxarbete. Betyg ska också sättas efter genomfört komvuxarbete *och yrkesprov.*

40 b §

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på gymnasial nivå eller anpassad utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå prövning i komvuxarbete. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på komvuxarbetet, ett gymnasiearbete eller ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i anpassade gymnasieskolan får dock inte genomgå prövning i ett komvuxarbete om eleven tidigare har fått betyget 4 på ett gymnasiearbete eller ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola.

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på gymnasial nivå eller anpassad utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå prövning i komvuxarbete *och yrkesprov.* Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på komvuxarbetet, *ett yrkesprov eller ett gymnasiearbete eller ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola eller ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola.* Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i anpassade gymnasieskolan får dock inte genomgå prövning i ett komvuxarbete om eleven tidigare har fått betyget 4 på ett gymnasiearbete eller ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. *Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i anpassade gymnasieskolan får inte heller genomgå prövning i ett yrkesprov om eleven tidigare har*

Prövning i komvuxarbete får göras *bara* hos en huvudman som anordnar utbildning inom det kunskapsområde som komvuxarbetet avser.

fått betyget 4 på ett yrkesprov i gymnasieskolan eller ett yrkesprov i anpassad gymnasieskola.

Prövning i komvuxarbete *eller yrkesprov* får *bara* göras hos en huvudman som anordnar utbildning inom det kunskapsområde som komvuxarbetet avser *eller det yrkesområde som yrkesprovet avser.*